דְּקְרִיבִין לְשַׁמָּשָׁא קָדָם יְיָ יִתְּקַדְּשׁוּן דִּילְמָא יִקְטוֹל בְּהוֹן יְיָ: כג וַאֲמֵר מֹשֶׁה קָדָם יְיִ לָּא יִפּוֹל בְּהוֹן יְיִ: כג וַאֲמֵר מֹשֶׁה קָדָם יְיִ לָּא יִפּוֹל עַמָּא לְמִפַּק לְּטוּיְרָא דְסִינִי אֲרֵי אַהְ אַסְהַדְהָּ, בָּנָא לְמִימֵר תַּחִים יָת טוּרָא אַסְהַדְהָּ, בָּנָא לְמִימֵר תַּחִים יָת טוּרָא אַקְהַיְהוֹן עַמָּה וְנָמֵמֶר וְתִּפַּק אַתְּבְּקֹר יְיִ דִּילְמָא וְעַמָּא לָא יְפַּגְרוּן לְמַפָּך וְיָבְּיִיְ וְעַמָּא וַאֲמֵר לְהוֹן: כֹּ וּנְחַת מֹשֶׁה לְעַמָּא וַאֲמֵר לְהוֹן: כה וּנְחַת מֹשֶׁה לְעַמָּא הָאַלֵּין לְמֵימֶר: בְּהוֹן: אַנֹּיִלִּה יִי יָת כָּל בְּתְגְמֵיְא הָאַלֵּין לְמֵימֶר: בּ אַנִּיִלְהָּה בְּי אַבִּיקתַהְּ מַאַרְעָא בּ אַנִּיץ יִי אַלְהַהְּ דִּי אַבְּיקתּהְ מַאַרְעָא בּ אַנִּיִיתְרָּ מַאַרְעָא בּ אַנִּיץ יִי אָלְהַהְּ דִּי אַבְּיקתּהְ מַאַרְעָא

הַנְגָשִׁים אֶל־יְהֹוָה יִתְקַדֵּשׁוּ פֶּן־יִפְּרָץ בָּהֶם יְהֹוָה:
כג וַיִּאמֶר משֶׁה אֶל־יְהֹוָה לְא־יוּכֵל הָעָם לַעֲלֻת אֶל־הַרְ
סִינֵי כִּי־אַתָּה הַעֲדֹתָה בְּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהֶר וְקַדַּשְׁתְּוֹ: כד וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהֹוָה לֶדְ־בֵּד וְעָלִיתְ אֵתָּה וְאַהֲרֹן עִמֶּד וְהַכְּהַנִים וְהָעָם אַל־יֵהֶרְסִוּ לַעֲלִת אֵל־יִהוֹה פֶּן־יִפְּרִץ־בָּם: כה וַיַּיֶּד משֶׁה אֶל־הָעָם וַיִּאמֶר יְהֹוָה בֵּלְהִים אֵתְ כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶה לֵאמֹר: ם ב אֵנֹכִי יְהֹוָה אֱלֹהִים אֵתְ כְּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶה לֵאמֹר: ם ב אֵנֹכִי יְהֹוָה אֱלֹהִיךּ אֲשֶׁר הְוֹצִאתִיךְ מֵאֶרֶץ לֵאמֹר: ם ב אֵנֹכִי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךּ אֲשֶׁר הְוֹצִאתִיךְ מַאֶּרֶץ

אין אלהים אלא דיין, (וכן הוא אומר אַלהִים לא מְקַלֵּל (להלן כב, כז) ותרגומו דיינא), לפי שיש פרשיות בתורה שאם עשאן אדם מקבל שכר ואם לאו אינו מקבל עליהם פורעניות, יכול אף עשרת הדברות כן, תלמוד לומר וידבר אלהים, דיין ליפרע: את כל הדברים האלה. מלמד שאמר הקדוש ברוך הוא עשרת הדברות בדבור אחד, מה שאי אפשר לאדם לומר כן. אם כן מה תלמוד לומר עוד אנכי ולא יהיה לך, שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עלמו: לאמר. מלמד שהיו עונין על הן הן ועל לאו לאו: (3) אשר הוצאתיך מארץ מצרים. כדאי היא ההולאה שתהיו משועבדים לי. דבר אחר, לפי שנגלה בים כגבור מלחמה, ונגלה כאן כזקן מלא רחמים, שנאמר (להלן כד, י) וַתַּחַת רַגְלַיו כִּמַעֵשֶׂה לָבָנַת הַפַפִּיר, זו היתה לפניו בשעת השעבוד, וכעלם השמים משנגאלו, הואיל ואני משתנה במראות אל תאמרו שתי רשויות הן, אנכי הוא אשר הוצאתיך ממצרים ועל הים. דבר אחר, לפי שהיו שומעין קולות הרבה, שנאמר (להלן פסוק טו) אָת הַקּוֹלֹת, קולות באין מארבע רוחות ומן השמים ומן הארץ, אל תאמרו רשויות הרבה הן. ולמה אמר

הוא יחידי חשוב לפני רב: יהרסו. כל הריקה מפרדת אסיפת הבנין, אף הנפרדין ממלב אנשים הורסים את המלב: (כב) וגם הכהגים. אף הבכורות שהעבודה בהם: הנגשים אל ה'. להקריב קרבנות, אף הם אל יסמכו על חשיבותם לעלות: יתקדשו. יהיו מזומנים להתילב על עמדן: פן יפרץ. לשון פרלה, יהרוג בהם ויעשה בהם פרלה: (כג) לא יוכל העם. איני לריך להעיד בהם שהרי מותרים ועומדים הם היום שלשת ימים ולא יוכלו לעלות שאין להם רשות: (כד) לך רד. והעד בהם שנית, שמזרזין את האדם קודם מעשה וחוזרין ומזרזין אותו נשעת מעשה: ועלית אתה ואהרן עמך והכהגים. יכול אף הם עמו, תלמוד לומר ועלית אתה. אמור מעתה, אתה מחיצה לעצמך, ואהרן מחיצה לעצמו, והכהנים מחיצה לעצמם, משה נגש יותר מאהרן, ואהרן יותר מן הכהנים, והעם כל עיקר אל יהרסו את מלבם לעלות אל ה': פן יפרץ בם. אף על פי שהוא נקוד חטף קמ"ץ אינו זו מגזרתו, כך דרך כל תיצה שנקודתה מלאפו"ם כשהיא באה [סמוכה] במקף משתנה הנקוד לחטף קמ"ן: (פה) ויאמר אליהם. התראה זו: (א) וידבר אלהים.

not belong to him. His boundary is an abstraction, an intangible separation.

Apparently, God did not want the people to refrain from ascending the mountain because a physical barrier blocked them. Thus He commanded Moses to descend and warn the people so they would restrain themselves because of Moses' command, and not because of a physical constraint.

This idea is a major motif in the Torah. For Jews, there are neither fences nor partitions. The prohibition and the warning alone are enough to prevent a Jew from transgression and wrongdoing. God had to emphasize to Moses that the whole Torah is contained in the words, "Al yehersu, Let them not break through" (verse 24)—do not break down any abstract boundaries or partitions.

Judaism contends that the slave does not understand the concept of a division between sacred and profane, of "Let them not break through." The Gemara states, *A slave prefers a dissolute life* (*Gittin* 13a; *Kesubos* 11a). He takes as much as he can. Only physical power can stop him—a taskmaster or a policeman. The most amazing thing about the Exodus, far greater than the signs and

who go near to the Lord shall prepare themselves, lest the Lord wreak destruction upon them." 23 And Moses said to the Lord, "The people cannot ascend to Mount Sinai, for You warned us saying, Set boundaries for the mountain and sanctify it.'" 24 But the Lord said to him, "Go, descend, and [then] you shall ascend, and Aaron with you, but the priests and the populace shall not break [their formation] to ascend to the Lord, lest He wreak destruction upon them." 25 So Moses went down to the people and said [this] to them.

2 O¹ God spoke all these words, to respond:* 2 "I am the Lord, your God,* Who took you out of the land of Egypt, out of the house of bondage.* 3 You

wonders, is the transformation of a nation of slaves who lived in a boundless state, who "preferred a dissolute life," who did not understand the meaning of laws and strictures and obeying laws when no taskmaster threatens. (*Festival of Freedom*, pp. 71-72)

The Torah requires man to not cross certain boundaries. We do not abstain from violating Shabbos because of the threat of stoning; aside from one incident in the desert, no Jew was ever stoned for violating Shabbos. There is no serpent to kill us, no sanctions imposed, if we desecrate the Shabbos. The imaginary line that the Jew lives by is stronger than any fence. (Boston, 1979)

A priest who enters the *Heichal*, the Sanctuary, is flogged, but if he enters the Holy of Holies he is punishable by death at the hands of God. He must not enter the place where the *Shechinah* is located.

One who utters the holy name of God in vain has transgressed a negative commandment. One who pronounces an unnecessary benediction has also transgressed a negative commandment. The *halachah*, in its sober, simple way, expresses a sublime metaphysical idea: sometimes it is necessary for there to be a tension of great fear that is manifested in retreat. God constructs universes and destroys them, says the Midrash (*Bereishis Rabbah* 3:7). ד-ד-די is both a noun and an adjective, and in its adjectival form it expresses two ideas: the coming into being of what exists, and the annihilation of what exists.

The Kabbalah has revealed to us the secret of the breaking of the vessels and the story of the seven "kings" (from *chesed*, lovingkindness, to *malchus*, kingdom) who ruled and "died" because they were unable "to tolerate the light that spread within them from sphere to sphere" (*Etz Chaim* of R. Chaim Vital, *Sha'ar Hakelalim*). Covering the lights streaming from the Infinite makes it possible for worlds to exist. The divine separateness protects being. (*From There Shall You Seek*, pp. 63-64)

בים הְאֵלֶה לְאמֹר - God spoke all these words, to respond. For extensive commentary on this verse, see Appendix A.

בי אָלֹכִי 'הָּהָה אֵלֹהְיף - I am the Lord, your God. When speaking of the existence of God which is the content of this commandment, Maimonides writes: The foundation and mainstay of all wisdom is to know [leida] that there is a Primary Being who is the Creator. (Hilchos Yesodei Hatorah 1:1). To know (leida) means that our conviction of the existence of God should become a constant and continuous awareness of the reality of God, a level of consciousness never marred by inattention; to believe (leha'amin), on the other hand, implies no prohibition against inattentiveness. I believe—but it may happen that I become distracted at times from the thing in which I believe. But the term "to know" (leida) references a state of continuous awareness—that the belief in God should cause man to be in a state of perpetual affinity, of constant orientation. God should become a living reality that one cannot forget even for a minute.

מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: ג לא־יַהְיֶה לְדָּ שֱלֹהִים אֲחַרֵים דִּמִצְרַיִם מִבַּית עַבְדּוּתִא: ג לָא יְחֵי לְדָּ שֱלֹהִים אֲחַרֵים דִמִּצְרַיִם מִבַּית עַבְדּוּתָא: ג לָא יְחֵי לְדָּ שֱלֹהִים אֲחַרֵים

מְצֵּהְ עַבְּדִים מִיַּדְ פַּרְעֹה מֶלֶּךְ מִלְּרָיִם (דברים , ח), אמור מעחה עבדים למלך היו ולא עבדים לעבדים: (ג) לא יהיה לך. למה נאמר, לפי שנאמר לא חַעֲשֶׂה לְךְ (פפוק ג), אין לי אלא שלא יעשה, העשוי כבר מנין שלא יקיים, מלמוד לומר לא יהיה לך: אלהים אחרים. שאינן אלהות אלא אחרים עשאום אלהים

לשון יחיד, אלהיך, ליחן פתחון פה למשה ללמד סניגורים במעשה העגל, וזהו שאמר (להלן לב, יא) לְמָה ה׳ יָחֱכֶה אַפְּּדְּ בְּעַמֶּדְ, לא להם אוית לא יהיה לכם אלהים אחרים אלא לי לבדי: מבית עבדים. מבית פרעה שהייתם עבדים לו. או אינו אומר אלא מבית עבדים שהיו עבדים לעבדים, חלמוד לומר וְיִפְּדְּדְּ

This keen awareness of the existence of God should constitute the foundation of our thoughts, ideas and emotions in every situation and under all conditions. Everything else inevitably depends upon this supreme article of faith. Be conscious of God's existence at all times.

A man wakes at dawn and sees the sun rising or goes out at sunset and sees the fiery clouds which drape the horizon in the twilight of a weekday at dusk, and though he may be a physicist or another type of scientist who is capable of interpreting the phenomena of sunset and sunrise in quantitative mathematical-scientific terms—still, he must see in the splendor of sunrise and sunset, in this wondrous cosmic regularity, a reflection of the glory of God, Whose primeval will was central to the dynamics of creation and still animates all organic matter. "To know" means to see the sun rising and to immediately say the blessing, *Creator of light and producer of darkness*, or to see the sun setting and say the blessing, *Creator of sunsets*, or to see trees blossom and recite a blessing over this, or to look at the sea and to respond by acknowledging *He Who fashioned creation*.

"Knowing" does not refer to nature alone. It is sufficient that a man reflect on past or present events, enough that he read the morning news in the paper—and that he discerns the hand of Providence and hears the *shofar* calls of the Almighty. Man is under the obligation of fulfilling the positive commandment of "knowing" that there exists a Primary Being responsible not only for nature but for all of history as well. It is a positive commandment to see God's presence in everything. (*On Repentance*, pp. 144-146)

בים מבּית עַבְרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מְבָּרִים מִבְּרִים מְבָּרִים מִבְּרִים מְבָּרִים out of the land of Egypt, out of the house of bondage. Rashi, quoting Mechilta, comments: Taking you out of Egypt is sufficient reason for you to be subject to Me. Apparently, Rashi and Mechilta were bothered by the question of why the Almighty did not introduce Himself as the creator of heaven and earth.

Since God is creator and sustainer of everything—from the outskirts of the universe to the blossoming rose in one's backyard—man is always confronted with Him. God is omnipresent and watches over everything and everybody. It was Abraham who discovered His relationship with the universe. Abraham discovered God who created the world, heaven and earth, the empty stretches of the uncharted spaces, every insect and every flower. *Chazal* say that Abraham looked upon the world and saw it illumined by intelligence and order, and he asked, "How can this world have no ruler?"

Abraham chose to enter into a covenant with God, signaling a unique relationship with a specific nation. From the metaphysical viewpoint, there is a difference between His relationship with the universe and the relationship with Israel. Within creation, God is the ruler, God is the master, God is the lawmaker, God is the architect, God is the king. Man surrenders to God. However, within the covenantal community, God is not only the ruler and creator, but also teacher, comrade, friend and counselor. This singular relationship which binds God with man within one fellowship is a result not of creation, but of the Exodus from Egypt. Had God said, "I am the Lord your God

shall not have the gods of others in My presence.* 4 You shall not make for yourself

who created heaven and earth," there would be no explanation for the revelation at Sinai, for the establishment of a new relationship between Him and His people.

Chazal commented that the phrase אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי מַאֶּרֶץ מִאֶרֵים אָתְּה can be read אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי מֵאֶרֶץ מִאֶרֵץ מִאֶרֵץ מִאֶרָץ מִאָרָץ מִאָרָץ מִאֶרָץ מִאָרָץ מִיּבְּים מִיּהְיּי מִיּיְיִי מִיּבְּיִים מִיּיְרָים מִיּבְּיִים מִיּבְּירִים מִאְרָץ מִיּבְיִים מִּיְבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיּבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִּיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִינְים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְּים מִיבְים מִיבְים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְּים מִיבְים מִיים מְיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מִיבְים מִיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מִיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מִיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְיבְים מְיבְים

At the cosmic level of the God-man confrontation, God owns everything; man owns nothing. Within the covenantal community, however, the relationship is a mutual one. God owns man, but man also owns God. In the Amidah prayer, we invoke the God of Abraham, the God of Isaac and the God of Jacob—our forefathers each had a kinyan, an acquisition in God, as it were. This verse of the Decalogue represents the first time that God took His name, changed it into a possessive noun, and said: I am your God. You own Me; I am your property. I own you as creator; you own Me as a member of the covenantal community. אָנֹכִי יְהַנֶּה אֲלֹהֶיהְ I will be your God in a very private, unique way. My presence in your historical drama will differ from My intervention in universal history. This involves an act of tzimtzum, a contraction of God's presence. The same God whom the universe cannot contain descends from His transcendental recesses into a small, weak, slave community, joins it, and introduces Himself as אַלֹהֶיהְ (Noraos Harav, Vol. 5, pp. 46-50)

Rashi, quoting *Mechilta*, indicates that God identifies Himself through the Exodus because He revealed Himself at the Red Sea as a warrior and reveals Himself here as a merciful older man, with a brick of sapphire under His feet (24:10). This brick was before Him during the Israelite's enslavement as a sign that God suffered along with them. With the arrival of the dark night of the soul, in moments of agony and black despair, when living becomes ugly and absurd, when man loses his sense of beauty and majesty—God addresses him, not from infinity but from the infinitesimal, not from the vast stretches of the universe but from a single spot in the darkness which surrounds suffering man, from within the black despair itself.

My wife lay on her deathbed, and I watched her dying, day by day, hour by hour. Medically, I could do very little for her; all I could do was pray. I could not pray in the hospital—somehow, I could not find God in the whitewashed, long corridors among the interns and the nurses. However, the need for prayer was great; I could not live without gratifying this need. The moment I returned home, I would rush to my room, fall on my knees and pray fervently. God, in those moments, appeared not as the exalted, majestic King, but rather as a humble, close friend, brother, father: in such moments of black despair, He was not far from me; He was right there in the dark room; I felt His warm hand on my shoulder, I hugged His knees. He was with me in the narrow confines of a small room, taking up no space at all.

God abiding in a fenced-in finite locus manifests His humility and love for man. In such moments *humilitas Dei*, which resides in the humblest and tiniest of places, addresses itself to man. (*Majesty and Humility*, pp 32-33)

רים על־פָּנִי ' You shall not have the gods of others in My presence. Maimonides lived in an age where there were no idols. He had never been in a Christian society, and the Moslems are not idolaters. Maimonides' understanding of אַרְהָים אֲחַרִים עַל־פָּנִי ' is thus a philosophical one. A philosophy that explains the finite universe in terms of itself, without recourse to infinity—to the ein sof—is avodah zarah. If someone singles out a certain principle besides